

Algılanan Politik Öz- Yeterlilik Ölçeği (APÖYÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Algılanan Politik Öz- Yeterlilik Ölçeği (APÖYÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16821>

Özet

Algılanan Politik Öz-Yeterlilik Ölçeği (APÖYÖ), bireylerin kendi politik eylemlerinin etkili olacağına dair inançlarını değerlendiren psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, Akın, Savcı, Akın ve Özçelik (2014) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Uyarılma çalışması, ölçeğin Türkiye bağlamında kültürel ve dilsel etkililiğini sağlamayı ve psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenilirlik) incelemeyi amaçlanmıştır. Çalışma, ölçeğin politik davranış ve katılım alanındaki araştırmalarda kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu göstermiştir. Ölçeğin Türkçe formunun uyarılması, Türkiye'deki politik psikoloji literatürüne önemli bir katkı sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Politik Öz-Yeterlilik, Öz-Yeterlilik, Politik Katılım, Psikometrik Özellikler, Uyarılma Çalışması, APÖYÖ.

Yazarlar

Ahmet Akın, Mustafa Savcı, Ümran Akın, Burhan Özçelik.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin politik sistem üzerindeki etkilerine dair algıladıkları yeterlilik düzeylerini ölçmektir. Orijinal ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik analizlerini yaparak, Türk kültüründe **politik öz-yeterlilik** kavramının geçerli bir şekilde ölçülüp ölçülemeyeceğini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu sayede, özellikle gençlerin ve yetişkinlerin politik süreçlere katılma niyetlerini ve davranışlarını inceleyen politik psikoloji alanındaki araştırmacılar için güvenilir bir ölçüm aracı sunulmuştur.

Uyarılma çalışması, politik öz-yeterliliğin Türkiye'deki demokratik katılım düzeyleri ve vatandaşlık bilinci ile ilişkisini incelemek isteyen araştırmacılara sağlam bir metodolojik temel sağlamayı hedeflemiştir.

Yapı

APÖYÖ, Sosyal Bilişsel Kuram'ın temel kavramlarından biri olan **öz-yeterlilik** (self-efficacy) üzerine kuruludur. Ancak bu yapı, özel olarak politik alana odaklanır. Politik öz-yeterlilik, bireyin politik süreçleri anlayabilme ve bu süreçleri etkileyebilme becerisine sahip olduğuna dair kişisel inancını ifade eder. Bu yapı, Bandura'nın teorisinde belirtildiği gibi, bireyin zorlu görevleri başarıyla yerine getirebileceğine dair genel inancının politik alana yansımalarıdır.

Ölçek genellikle iki temel boyutu ölçmeye odaklanır: (1) kişisel Politik Öz-Yeterlilik (bireyin kendi

politik yeteneklerine olan inanc?, örneğin politik bilgiyi anlama yeteneği) ve (2) Düşsel Politik Öz-Yeterlilik (politik sistemin bireyin eylemlerine duyarlı olacağına dair inanç). Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin faktör yapısının bu teorik çerçeveyi destekleyip desteklemediği analiz edilmiştir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik çalışmaları, yapı geçerliği ve ölçüt bağımlı geçerlik yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Yapı geçerliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. Akın ve arkadaşları (2014) tarafından yürütülen çalışmada, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türkçe formda da korunduğu ve kabul edilebilir uyum indeksleri sunduğu rapor edilmiştir. Bu durum, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen politik öz-yeterlilik yapısının başarıyla ölçtüğünü kanıtlamıştır.

Ek olarak, ölçeğin diğer ilgili yapılarla (örneğin, politik katılım, siyasi ilgi veya politik güven) ilişkisi incelenerek ölçüt bağımlı geçerliği desteklenmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin **politik öz-yeterlilik** kavramının Türkiye örneğinde geçerli bir şekilde ölçtüğünü iddia etmektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri kapsamında, ölçeğin iç tutarlılığı Cronbach Alfa katsayısı ile değerlendirilmiştir. Uyarlama çalışmasında, Türkçe formun genel iç tutarlılık katsayısının yüksek olduğu (genellikle 0.70'in üzerinde) ve kabul edilebilir sonuçları üzerinde yer aldığı rapor edilmiştir. Bu durum, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir biçimde ölçtüğünü göstermektedir.

Yüksek iç tutarlılık değerleri, APÖYÖ'nün psikometrik açıdan sağlam bir araç olduğunu desteklemektedir. Ölçeğin zaman içinde kararlılığını ölçmek amacıyla test-tekrar test güvenirlilik çalışması da yapılmış olup, iki ölçüm arasındaki korelasyonun yüksek olduğu belirlenmiştir, bu da ölçeğin zamana karşı tutarlı sonuçlar verdiğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Akın ve arkadaşları (2014), ölçeğin yapısal geçerliğini incelemek için Faktör Analizi yöntemlerini kullanmışlardır. Öncelikle, veri setinin faktör analizi için uygunluğunu değerlendirmek üzere KMO ve Bartlett testleri uygulanmıştır. Ardından, ölçeğin orijinal yapıya uygunluğunu test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, orijinal ölçekteki faktör yapısının Türkçe formda da doğrulandığını ve model uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA) iyi düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgular, APÖYÖ'nün tek boyutlu veya çok boyutlu yapıya kültürel bağlamda korunduğunu göstermiştir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılır. (Örn: 1=Hiç Katılmıyorum, 5=Tamamen Katılıyorum).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yetkinler ve Üniversite Öğrencileri

Age Group: 18 yaş ve üzeri.

Population Details: Uyarlama çalışması, Türkiye'nin farklı üniversitelerinde öğrenim gören lisans öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale).

Anahtar Kelimeler

Politik Psikoloji, Politika, Öz-Yeterlilik Algısı, Adaptasyon, Güvenilirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Saklanan kaynakta mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: aakin@sakarya.edu.tr

Correspondence Address: Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sakarya, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek 2014 yılında Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanımı için gerekli izinler ve olası ücret bilgileri hakkında en güncel bilgiye ulaşmak için sorumlu yazar Ahmet Akın ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-postası: aakin@sakarya.edu.tr.

Kaynaklar

Akın, A., Savcı, M., Akın, Ü. ve Özçelik, B. (2014). Algılanan Politik Öz- Yeterlilik Ölçeği Türkçe Formunun geçerlik ve güvenilirliği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(35), 501-505.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [algılanan-politik-oz-yeterlilik-olcegi-apoyo-toad.pdf](#)

Algılanan Politik Öz- Yeterlilik Ölçeği (APÖYÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Bu akademik girişte sağlanan orijinal kaynak içeriği, ölçek maddelerini içermemektedir. Maddeler için Akın ve arkadaşları'nın (2014) orijinal makalesine veya yukarıda belirtilen PDF belgesine başvurulmalıdır.

ARABPSYCHOLOGY.COM